# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a Mgr. Radovana Havelce v právní věci navrhovatele: **Předsedkyně Okresního soudu v Ostravě**, se sídlem U Soudu 4/6187, Ostrava-Poruba, proti kárně obviněné: **JUDr. K. Š.**, zast. obhájcem JUDr. Vladimírem Kristýnem, advokátem se sídlem Kobližná 47/19, Brno, o námitce podjatosti kárně obviněné soudkyně vznesené vůči členům kárného senátu ve věcech soudců č. 11 Mgr. Daniele Zemanové, JUDr. Petru Gemmelovi, Mgr. Věroslavu Řezáčovi, JUDr. Aleně Mátlové, JUDr. Josefu Doubkovi a JUDr. Dalimile Gadasové,

takto:

Členové kárného senátu ve věcech soudců č. 11 Mgr. Daniela Zemanová, JUDr. Petr Gemmel, Mgr. Věroslav Řezáč, JUDr. Alena Mátlová, JUDr. Josef Doubek a JUDr. Dalimila Gadasová **n e j s o u v y l o u č e n i** z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného pod sp. zn. 11 Kss 9/2009.

## O d ů v o d n ě n í :

Návrhem ze dne 5. 8. 2009 (doplněným dne 17. 8. 2009 a 23. 9. 2009), projednávaným u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného, se navrhovatelka domáhá uložení kárného opatření kárně obviněné soudkyni Okresního soudu v Ostravě JUDr. K. Š. spočívající v odvolání z funkce soudce. V návrhu je poukazováno zejm. na nedůvodné průtahy v řadě věcí, které byly předmětné soudkyni určeny k vyřízení.

Kárně obviněná soudkyně vznesla při ústním jednání před kárným senátem dne 1. 6. 2011 námitku podjatosti proti všem členům kárného senátu, který v dané věci zasedal ve složení: Mgr. Daniela Zemanová, JUDr. Petr Gemmel, Mgr. Věroslav Řezáč, JUDr. Alena Mátlová, JUDr. Josef Doubek a JUDr. Dalimila Gadasová. Kárně obviněná soudkyně odůvodnila námitku podjatosti proti všem členům kárného senátu poměrem k věci a k účastníkům řízení tak, že kárný senát *„nenutí žalobkyni, aby dokazovala“*. Vznesení námitky podjatosti je zaznamenáno na zvukovém záznamu z ústního jednání.

Členové kárného senátu uvedli, že se daná námitka netýká jejich osobního postoje, nýbrž postupu v projednávané věci (úvahy o rozsahu provedeného dokazování), proto nepovažují za potřebné se k obsahu vznesené námitky blíže vyjadřovat.

Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Toto ustanovení se uplatňuje rovněž v situacích, kdy je namítána podjatost člena senátu, který není soudcem, např. přísedícího senátu, a to na základě § 10 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů. Ten s odkazem na § 8 s. ř. s. stanoví, že [n]*a vyloučení člena senátu z projednávání a rozhodování věci se přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu. Pro nahrazení vyloučeného člena senátu se použije obdobně § 6 odst. 4*. Označují-li tedy výše citované předpisy soudce, míní tím také přísedící, kteří jsou při rozhodování v senátech v obdobném postavení jako soudci, a na které je nutno tato ustanovení přiměřeně aplikovat. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. musí účastník námitku uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání (tato podmínka je tedy v daném případě naplněna). K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Smysl a účel ustanovení o vyloučení soudce z důvodu jeho podílu na předchozím soudním nebo správním řízení směřuje k některému typu řízení ve správním soudnictví a v daném případě jednoinstančního řízení kárného se plně neprojeví.

Jak setrvale rozhoduje Ústavní soud, k vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat. Viz bohatá judikatura tohoto soudu, např. nález ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05, nález ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, usnesení ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. IV. ÚS 3037/10. V

usnesení ze dne 2. 12. 2010, sp. zn. III. ÚS 3212/10, Ústavní soud uvedl, že příslušná úprava vyloučení soudců z rozhodování směřuje k tomu, aby ve věci jednal a rozhodoval soudce, jehož nestrannost nebude ovlivněna tím, že má sám osobní (pohnutkami osobního rázu motivovaný) zájem na výsledku řízení. Poměr vyloučené osoby k věci musí mít tedy zcela konkrétní podobu a osobní charakter, aby mohl být dostatečně pádným důvodem, podmiňujícím vznik pochybnosti o schopnosti soudce nestranně přistupovat k věci.

Kárně obviněnou soudkyní tvrzený důvod podjatosti sám o sobě nemůže ve světle shora uvedeného obstát. Námitka podjatosti musí být zdůvodněna a musejí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je podjatost soudce dovozována. V daném případě je ovšem namítáno pouze to, že kárný senát nenutí „žalobkyni“ (správně „navrhovatelku“ – viz § 9 odst. 3 zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů), aby dokazovala. Námitka podjatosti tak není zdůvodněna poměrem k věci či účastníkům (v tomto směru žádné tvrzení obsaženo není), nýbrž spočívá v procesním postupu v předmětné věci (konkrétně v otázce dokazování). Ustanovení § 8 odst. 1 *in fine* s. ř. s. přitom výslovně uvádí, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Toto ustanovení brání tomu, aby byla námitka podjatosti využívána jako jakýsi specifický opravný prostředek proti procesnímu postupu soudu či proti hmotněprávní kvalifikaci v podobných případech. Námitka podjatosti opravným prostředkem není a její charakter je zcela jiný. V daném případě tak může procesní postup soudu kárně obviněná soudkyně napadnout nikoliv prostřednictvím námitky podjatosti, ale až po vydání meritorního rozhodnutí, bude-li tvrdit, že postupem soudu bylo zasaženo do jejích ústavně garantovaných práv (viz rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09).

Ze všech shora uvedených důvodů rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

**P o u č e n í**: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. června 2011

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu